

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Basilica SS. Vdalrici Et Afræ Avgvstæ Vindelicorvm

Hertfelder, Bernhard

Augvstæ Vindelicorvm, 1627

Cap. III. Origo huius Loci ad Aeuum S. Afræ deducitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38643

rantur & laudant. Sed & alteri Turri initium datum eodem opere ac molitione, cuius infra fiet mentio, quæ tamen fastigium Templi non excedit. Erit forte aliquando cui suppetet animus, & finem tam præclarè inchoato imponet ædificio.

CAPVT TERTIVM.

Origo huius Templi ad Euum S. Afræ deducitur.

VT à capite igitur ordiamur; Principium huius Ædis S. Afræ Martyris æuo deberi, res est extra controuersiam, ab eâ quippe solâ sexcentis propè annis nomen tenuit & in hodiernum vsque diem, addito & S. Vdalrici constanter retinet. Verùm antea ne aliquis Christianæ Religionis cultus aut fidelium congregatio hic fuerit non tam facillè quis dixerit aut negauerit. Equidem quis primò & quando Euangelium Augustæ docuerit, ibique Christianorum Ecclesiam instituerit, dubium esse potest. Id mouet Doctissimus Marcus Velle-^{(a) Rer. Ant. 6.} rus, ^{(b) Baron. 79. 1. A. C. 46.} nec ex inani coniecturâ probabile censet ab ipsis Apostolorum Principibus aut eorum certè proximis successoribus Christianæ Fidei quosdam radios in hanc Prouinciam iam immisos. Palam est ^(b) Petrum Apostolum ad plerasque Occidentis Prouincias, ipsam quoque Germaniam Discipulos misisse imò nonnullas earum, Italiam præsertim per seipsum obiuisse Euangelij promulgandi gratiâ. Nec sine fructu, potuit enim Iustinus Philosophus & Martyr, qui Anno C L V. pro fide Mortis supplicio affectus est, de suo æuo ita scribere; *Ne una quidem natio vel Græca vel Barbara, vel quocunque tandem censenda vocabulo, ne ex his quidem quæ pro domibus plausuris utuntur ac tentorijs, agentes vitam pastoricam, tam aliena est à IESV Crucifixi nomine, ut nec preces nec gratiarum actiones in eâ dirigantur ad omnium Patrem Conductoremque.* Audis Barbaras Gentes, eaque remotissimas eo tempore Christum nouisse? quis verò non potius de propinquâ hac Retiæ Prouinciâ, Italiæ tunc temporis accensâ ac veluti suburbanâ, deque Vrbe hac in eâ Metropoli id credat? Sed hæc

B excon-

ex coniecturis & sine auctore. Nec mirum, cum Diocletianus Imperator postmodum omnes, quot quot reperiri potuere, libros Christianæ Religionis monumenta continentes ignibus tradi præcepit; Vnde & hîc multa intercidiisse credibile est. Certum est quod ex Augustanæ Ecclesiæ antiquâ traditione habemus de Lucio Britannæ Rege, quem nonnulli cum Cyrenensi illo, cuius Lucas in Actis meminit, non rectè confundunt. Is ab Eleuthero summo Pontifice circa Annum CLXXXIII. per legatos Frigatum & Damianum siue Donatianum Christianâ Fide imbutus spreto Regno multa terrarum spatia, vt & alijs Christum prædicaret, obiit. Inde in Rætiam nostram veniens, Augustæ Euangelium docuit, & Virum quendam Urbis primarium Campestrium nomine cum totâ familiâ & alijs quibusdam Ciuibus sacræ Fidei adiunxit. Plebs reliqua ægre tulit hanc rem, quæ Religionis odio in motum turbasque breui erumpens hominem hospitem primò conuictis incessit, dein verberibus plagisque; mulctat. lapidibus petiit ac demùm puteo demergit, vnde Fidelium opere semiuuius extractus hostium inuidiam declinans in interiorem Rætiam, vbi Curia Vrbs hodie sita est secessit, ibiq; Martyrîum consummasse dicitur, quanquã in nostrâ Ecclesiâ titulo Confessoris in veneratione sit. Fama est ædiculâ illâ S. Gallo hodie sacrâ propè S. Stephani antiquissimâ in hac Vrbe esse atque hoc tempore positam. Vt ergo dicamus & fateamur ante S. Afram Augustæ Christianos extitisse atque etiam Conuentus forsan habuisse; atqui cum nulla sit memoria Episcopû quempiam tunc præfuisse, facile arbitrari possum, veram ac perfectam particularis Ecclesiæ formam hieo tempore minimè adhuc fuisse, quam sine legitimis Pastoribus, quorum interest formam Gregis esse, (c) subsistere non posse Catholica doctrina est. d)

(c) 1. Pet. 5.

d) Bekker. To. 1.

Contr. p. 2. 3. 4. 2.

Principium ergò Augustanæ Ecclesiæ ad aliud æuum ac posterius deducendum nemo negauerit: sed cui alij nisi Narcisso nostro id debemus? Certè Apo-

stoli Augustani Titulum & honorem iure sibi vindicat & multis iam seculis possidet. Gerundensis in Hispania Tarraconensi erat Episcopus; Inde ad tempus excedens Augustam, DEO ita disponente, peruenit, sed hac occasione.

Diocletianus Imperator cum suo Collega Maximiano, Christi & Christianorum hostis infensissimus, quos toto sui Imperij tempore (imperauit autem viginti totis annis ac demum imperio se abdicauit) persequi solitus est, decimo nono tandem Imperij sui Anno qui erat Christi CCCII. omne virus effundere cupiens, noua per vniuersum Romanum Orbem eaque seuerissima aduersus Christianos promulgauit edicta. Excitati fuerunt hi veluti classico quodam omnium Prouinciarum Praesides, qui quotquot inuenire poterant (conquirebantur autem diligentissimè) hoc nomine notatos, immanissimè excruciatos neci dabant. Quam igitur acerbè grassata fuerit eà tempestate in Hispanijs etiam persecutio, plurimorum Martyrum Passiones, quibus Martyrologia referta sunt, abundè testantur. Hinc Narcissus Gerundensis Episcopus non Mortis quidem metu, quam postmodum constanter sustinuit, sed Diuino profus impulsu cedendum aliquantisper ratus, fugam arripuit, & longo fatigato itinere emenso, ad hanc Urbem cum Diacono Felice profugus, vt Acta S. Afræ narrant, appulit. Fortè fortuito ingreditur Domum Afræ mulieris in totâ Ciuitate ob vitæ turpitudinem notissimæ. Ipsa siquidam cum tribus puellis Dignâ, Eunomiâ & Eutropiâ Cyprio more, vnde originem trahebat, Veneris sacris dedita corpus vulgauerat. Narcissus igitur non ingratus hospes excipitur pro Amatore, paratur epulum & alia quæ solent amans. Venitur ad cœnâ, vir Sanctus Christiano more Cruce frontem signat, orat & psallit. Afræ hæc omnia præsens intuetur, miratur & stupet, & quinam sint hi inexpectati hospites diligentius inquirunt. Ediscens autem Christianorum esse Episcopum, primùm quidem attonita humi procumbens indignâ

B 2 se tali

stanae Ecclesiae ad aliud
m nemo negauerit: sed cui
debemus? Certe Apo-
stoli

fetali proficitur hospite (quod argumento esse potest
 Christi nomen Afræ etiam antea non penitus fuisse in-
 cognitum) sed mox spe veniæ peccatorum allecæta ac per
 sanctum Episcopum edocæta modum quo à tot peccatis
 mundari & ad meliorem frugem conuerti possit, com-
 municato prius cum puellis consilio Spiritu sancto mi-
 rabili ter ita disponente pariter resipiscunt, errorem ag-
 noscunt ac Venere valere iusâ Christo dant nomina.
 Hilaria Mater Afræ certior horum reddita, Episco-
 pum ad suam inuitat domum; Venientem sub noctis
 crepusculum læta excipit, & cum per tres horas ad pe-
 des eius supplex jacuisset, filiam imitata, patefacto pri-
 us veteri errore, deinde abjurato, cum totâ cognatio-
 ne sacro fonte abluta & Christo adiuncta fuit. Narcissus
 per nouem menses Augustæ commorans, Domum Hi-
 lariæ in Ecclesiam Christianorum vertit & Apostolis
 Philippo & Iacobo, quæ posterioribus seculis à S. Mar-
 tino titulum accepisse traditur, dedicauit: Dionysium
 Hilaria Fratrem in Presbyterum vel vt communiter
 creditur in Episcopum ordinauit & nouitia huic se in-
 stitutæ Ecclesiæ præfecit, ac demum cunctis bene stabili-
 litis in Hispaniam remeauit. Afræ breui post discessum
 Sancti Narcissi, quod Christiana esset, comprehensa
 Gaius Præfidi sistitur. Annus Passionis Afræ non idem
 apud omnes, Regino CCXLII. Hermannus CCCIV.
 Velferus & Baronius CCCIII. alij alios assignant aut
 certè rem sub dubio relinquunt. Prima sententia per se
 ruit, neq; enim Diocletianus tunc Imperator. Cum al-
 tera sentire non possum, cum Diocletianus eo tempore
 Imperio jam se abdicauerit. Tertiam igitur amplector
 & moueor, quia disertè docet historia passam esse S.
 Afram *cum seua esset persecutio*, quod de alijs quam duobus
 vltimis Diocletiani annis quibus imperauit intelligi nõ
 potest. Neque mihi quis dicat persecutionem etiam post
 abdicatum à Diocletiano Imperium durasse; In Orien-
 te id factum non abnuo, attamen in Occidente, sub
 quo etiam Rætia comprehensa, sub Constantio Chlo-
 ro qui proximè Diocletiano successit, et si non penitus
 vbiq;

od argumento esse potest
ntea non penitus fuisse in
e peccatorum allecta; per
modum quo à re peccati
gem conuerti possit, com-
consilio Spiritu sancto me-
er respiscunt, errorem ag-
sà Christo dant nomina
ior horum reddita, Episto-
m; Venientem sub nocte
& cum per tres horas ad pe-
am imitata, patefacto pu-
urato, cum tota cognatio
isto adiuncta fuit. Narcissus
commorans, Domum Hi-
norum vertit & Apostolis
terioribus seculis à S. Mar-
ur, dedicauit: Diorsum
erum vel vt communiter
auit & nouitiae huic se in-
demum cunctis bene habi-
Afra breui post dilectum
liana esset, comprehensa
s Passionis Afrae non idem
LII, Hermannus CCCIV,
III, alij alios assignant aut
ant. Prima sententia per se
tunc Imperator. Cum al-
Diocletianus eo tempore
Tertiam igitur amplior
cet historia passam esse S.
quod de alijs quam dicitur
bus imperauit inrelligi nō
persecutionem etiam post
perium durasse; in Ori-
amen in Occidente, sub
sa, sub Constantio Chlo-
ucessit, et si non penitus
vbiq;

vbiq; cessauerit, remissius agebatur cū Christianis erga
quos, vti & filius Constantinus bene affectus erat.

Afra igitur Anno Christi CCCIII. mense Augusto ob
fidē comprehensa cum nec minis, atq; etiam, vt proba-
bile est, verberibus, neque blanditijs ac promissis sat spe-
ciosis adduci posset vt Capitolium accederet Dijs sacri-
ficatum, iniquus præses multum stomachatus iniquissi-
mam tulit sententiam, vt viua ignibus exureretur. Di-
ctum, factum. Rapitur à Ministris & mox in Insulam Ly-
ci fluminis (hodie continens est) ad supplicium ducitur,
vbi stipiti, qui adhuc in Ecclesia illic extracta seruat, ut
alligata, facta ad Deum prius feruentissimā oratione,
hostiam semetipsam offerens, sarmentis circumdatur,
arq; igne supposito sanctam exhalat animam corpore
à flammis illæso manente. VII. Id. Augusti hæc con-
tingisse Augustana sentit Ecclesia vbi etiam idem dies S.
Afrae sacer habetur, quamuis Romæ, (e nescio quā occa-
sione) Nonis Aug. celebretur. Dubio non est locus dum
hæc gererentur plures Christianos spectatores huius
supplicij adstitisse; tres autem puellæ propius accedere
non ausæ, cis flumen substitere donec cunctis receden-
tibus securæ nauigio transportari posset, vbi Corpus S.
Martyris integrum reppererunt.

(c) Mart.
Rom. 5. Aug.

Redditur illicò per puerum certior Hilaria, quæ no-
ctu egressa cum Sacerdotibus Dei tulit sacrum corpus,
idque Christiano ritu in eā memoriā, quam S. Afra sibi
suisque viuens struxerat, sepeliuit. Certè Afram extra
mænia in suburbio prædium habuisse, in quo memoriā
sibi suisque struxerit, atque ibi etiam habitasse, antiqua
testantur mōnumenta, nec dubitant qui rerum Augu-
stanarum aliquam habent noticiam. Et cum alij quam
plurimi Martyres in eodem loco fuerint sepulti, de qui-
bus nulla penitus est memoria quod aliunde huc illati
fuerint, verosimilimū est Aream huius nostræ Basilicæ
in qua illorum ossa recondita sunt, commune Martyrū
Cæmeterium Memoriæ S. Afrae contiguum fuisse. Nec
mirum S. Afram Cæmeterium in suo prædio pro Marty-
ribus instituisse, id enim pietati tantæ Martyris conue-
niebat,

niebat, cum legamus Romanas olim nobilissimas Ma-
 tronas Felicitatem, Priscillam, Lucinam & alias idipsum
 summâ cum laude fecisse. De die sepulturæ S. Afræ non
 planè constat, cum dicat historia illa ipsâ die quâ sepulta
 fuit S. Afræ, Hilariam cum ceteris Martyribus passam.
 Dies autem passionis Hilariæ pridie Idus Augusti colli-
 tur. Vnde colligere licet Corpus sanctæ Afræ per ali-
 quot dies insepultum jacuisse, aut certe securo quodam
 loco positum & cautè custoditum fuisse vsque in diem
 sepulturæ qui fuit Pridie Idus Augusti. Memoriam, de
 quâ diximus, qualiscunque fuerit, siue in modum sub-
 terraneæ specus, siue Oratorij cuiusdam facta, ædicu-
 lam paruam ab ipsâ Hilariâ cum famulis inædificatam
 fuisse antiqua nostræ Ecclesiæ traditio est, in quâ dum
 primo statim die excubant psallentes & orantes, res ad
 Gaium Præsidem perfertur, qui missis illico licitoribus
 jubet vt pacatè primùm cum illis agant, promissis præ-
 mijijs si obedierint, deinde ni Dijs sacrificare voluerint
 clausa Memoria, ne detur locus euadendi, igni succen-
 datur. Sed cum illæ de Sacrificio nihil penitus audire
 vellent. eadem cum S. Afrâ pænâ affectæ celo inferri
 meruerunt. Igitur ad inst. tuti me lineam nunc recedo,
 & aio ab hac conuersione S. Afræ eiusque familie or-
 tum Ecclesiæ Augustanæ, & ab hac Memoria, Marty-
 rumque cœmeterio initium huic Basilicæ fuisse, quod
 hæctenus quæsiuimus. Sed auctam hanc fuisse statim à
 Morte S. Afræ sacrâ ædiculâ siue parua Ecclesiâ, supra
 meminimus, quæ cum per varia rerum discrimina mo-
 do disiecta modo restituta fuerit, in eam tandem
 excreuit amplitudinem quâ hodie oculis
 cernitur. De Incrementis iam
 videamus.

